

Инструкция № 2 за изискванията за заемане на длъжността "учител" или "възпитател" съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ИНСТРУКЦИЯ № 2 от 29 юли 1994 г. за изискванията за заемане на длъжността "учител" или "възпитател" съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност

(обн., ДВ, бр. 69 от 26 август 1994 г.; изм., ДВ, бр.83 от 1994 г., бр. 103 от 1995 г., бр. 26 от 1996 г., бр. 81 от 1997 г.; изм. и доп. бр.81 от 12 септември 2003 г.)

Чл.1. (изм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.) С тази инструкция се определят изискванията за заемане на длъжността "учител" или "възпитател" в детски градини, училища или обслужващи звена.

Чл.2. (изм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.) За заемането на длъжността "учител" или "възпитател" се изисква завършено висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист" по специалност от професионално направление съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с ПМС № 125 от 2002 г. (ДВ,бр.64 от 2002 г.), и професионална квалификация "учител" или "педагог" съгласно [ПРИЛОЖЕНИЕТО](#).

Чл.3. (изм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.)

(1) Длъжността "учител" в детска градина се заема от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист" по:

1. специалност от професионално направление "педагогика" с присъдена професионална квалификация "педагог" и/или "детски учител", "детски и начален учител";
2. специалност от друго професионално направление с присъдена квалификация "учител" и допълнителна професионална квалификация "детски учител".

(2) Длъжността "учител" или "възпитател" в начален етап на основното образование се заема от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист" по:

1. специалност от професионално направление "педагогика" с присъдена професионална квалификация "педагог" и/или "начален учител", "детски и начален учител", "начален учител с чужд език";
2. специалност от професионално направление "педагогика" и допълнителна професионална квалификация "начален учител" и/или "начален учител по ранно чуждоезиково обучение";
3. специалност от друго професионално направление с присъдена квалификация "учител" и допълнителна професионална квалификация "начален учител" и/или "начален учител по ранно чуждоезиково обучение".

(3) Длъжността "учител" по учебен предмет (учебни предмети) от общообразователната подготовка се заема от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист" по:

1. специалност от професионално направление, съответстваща на учебния предмет (учебни предмети), с присъдена професионална квалификация "учител";

2. специалност от друго професионално направление и допълнителна професионална квалификация "учител" по учебен предмет (учебни предмети).

(4) Длъжността "учител" по учебен предмет (учебни предмети) от професионалната подготовка, както и по учебни предмети по изкуствата в училищата по изкуства, по спорт в спортните училища и в профилираните паралелки се заема от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист" по:

1. специалности от професионално направление, съответстващо на професиите от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, изучавани в училището и допълнителна професионална квалификация "учител";

2. специалности от професионално направление, съответстващо на професиите, изучавани в училището.

(5) Учебен предмет на чужд език се преподава от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист" по специалност от:

1. професионално направление, съответстващо на изучаваните учебни предмети, и втора специалност или допълнителна професионална квалификация по чужд език;

2. професионално направление, съответстващо на изучаваните учебни предмети, и притежават документ за ниво на владееене на езика на равнище Б2 от Общата европейска рамка за езиците, издаден след успешно положен изпит към културен институт или служба към посолството на съответната страна, или от българска институция, упълномощена от чуждестранни културни институти да провежда международно признати изпити по езика, или легализиран документ от чуждестранно висше училище;

3. професионално направление, съответстващо на изучаваните учебни предмети, и притежават диплома за средно образование от профилирана гимназия или профилирана паралелка с чуждоезиков профил;

4. професионално направление "филология" с професионална квалификация "учител по чужд език" с втора специалност по съответния учебен предмет.

(6) Чужд език по професията се преподава от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист" по специалност от:

1. професионално направление "филология" с професионална квалификация "учител по чужд език";

2. професионално направление, съответстващо на изучаваните професии, и допълнителна професионална квалификация по чужд език;

3. професионално направление, съответстващо на изучаваните професии, и притежават документ на ниво на владееене на езика на равнище Б2 от Общата европейска рамка на езиците, издаден след успешно положен изпит към културен институт или служба към посолството на съответната страна, или от българска институция, упълномощена от чуждестранни културни институти да провежда международно признати изпити по езика, или легализиран документ от чуждестранно висше училище.

(7) Длъжността "учител" в специална детска градина се заема от лица, които са придобили образование и квалификация в съответствие с чл.3, ал.1 и допълнителна професионална квалификация по съответното направление на специалността "специална педагогика" ("дефектология").

(8) Длъжността "учител" в специално училище за ученици с увреден слух, с нарушено зрение, с умствена изостаналост, с езиково-говорни нарушения, с множество увреждания се заема от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист":

1. по съответното направление на специалността "специална педагогика" ("дефектология") с присъдена професионална квалификация "учител" или "педагог на...";

2. по специалност от професионално направление "педагогика" и допълнителна професионална квалификация по съответното направление на специалността "специална педагогика" ("дефектология");

3. по специалност от професионално направление, съответстваща на учебен предмет (учебни предмети) от общообразователната подготовка, с присъдена професионална квалификация "учител" и допълнителна професионална квалификация по съответното направление на специалността "специална педагогика" ("дефектология").

(9) Длъжността "учител" в специално училище за ученици с хронични заболявания и в специално училище за ученици с девиантно поведение се заема от лица, които са придобили образование и квалификация съгласно чл.3, ал.2, 3, 4 и 5.

(10) Длъжността "учител" в обслужващо звено - дом за отглеждане и възпитание на деца от 3- до 7-годишна възраст, лишени от родителска грижа, се заема от лица, които са придобили образование и квалификация съгласно чл.3, ал.1.

Чл.4. (изм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.)

(1) Длъжността "възпитател" в училище, интернат или общежитие се заема от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист":

1. с присъдена професионална квалификация "учител", "педагог" или "социален педагог";

2. с допълнителна професионална квалификация "учител", "педагог" или "социален педагог".

(2) Длъжността "възпитател" в специално училище за ученици с нарушено зрение, с умствена изостаналост, с езиково-говорни нарушения, с множество увреждания се заема от лица, които са придобили образование и квалификация в съответствие с чл.3, ал.7.

(3) Длъжността "възпитател" в специално училище за ученици с увреден слух се заема от лица, които са придобили образование и квалификация съгласно чл.3, ал.7 и допълнителна квалификация по "жестомимична реч".

(4) Длъжността "възпитател" в специално училище за ученици с хронични заболявания се заема от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист":

1. с присъдена професионална квалификация "учител";

2. по специалност "специална педагогика" ("педагогика на деца с невросоматични заболявания").

(5) Длъжността "възпитател" в специално училище за ученици с девиантно поведение и в обслужващо звено - дом за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, от I до XII клас, се заема от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист" и с присъдена професионална квалификация "учител", "педагог", "социален педагог" или "психолог".

Чл.4а. (нов,ДВ,бр.26 от 1996 г.;изм.,бр.81 от 1997 г., бр.81 от 2003 г.) Длъжностите "педагогически съветник" и "психолог" се заемат от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър" или "бакалавър" по специалности от:

1. професионалните направления "Педагогика" и "Психология" с присъдена професионална квалификация "педагог", "социален педагог", "психолог" и/или "учител";
2. друго професионално направление с присъдена професионална квалификация "учител" и допълнителна професионална квалификация по "психология".

Чл.5. (1) (изм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.) Завършеното образование и придобитата специалност и присъдената професионална квалификация се удостоверяват с диплома за завършено образование, издадена в съответствие с чл.7 от Закона за висшето образование.

(2) (изм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.) Допълнително придобитата професионална квалификация след завършено висше образование се удостоверява със следните документи, издадени от висшите училища:

1. свидетелство за специализация или диплома за преквалификация, издавани на основание ПМС No 2 от 1973 г. за установяване на единната система за следдипломна квалификация на специалисти с висше образование (обн.,ДВ,бр.15 от 1973 г.; отм.,ДВ,бр.67 от 1980 г.);
2. диплома за преквалификация и свидетелство за специализация, издавани на основание ПМС No 42 от 1980 г. за Единната национална система за квалификация и преквалификация на кадрите (обн.,ДВ,бр.67 от 1980 г.; отм.,ДВ,бр.34 от 1990 г.);
3. свидетелство за квалификация на специалист с висше образование, свидетелство за специализация и правоспособност на специалист с висше образование, издавани на основание на Наредба No 7 от 1994 г. за единните държавни изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите и полувисшите училища (ДВ, бр.80 от 1994 г.);
4. свидетелство за професионална квалификация, издавано на основание Наредбата за единните държавни изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с ПМС No 151 от 1997 г. (ДВ,бр.31 от 1997 г.).

(3) (отм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.)

(4) (отм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.)

Чл.6. (1) Министерството на науката и образованието легализира документи за завършено образование и присъдена професионална квалификация, като определя и съответствието на специалностите, придобити от български или чуждестранни граждани в чуждестранни училища, с изискванията за заемане на съответната длъжност "учител" или "възпитател".

(2) (отм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.)

Чл.7. При посочени първа и втора специалност в дипломата за завършено образование кандидатите могат да заемат длъжността "учител" или "възпитател":

1. по първата или по втората специалност;
2. само по втората специалност, ако няма кандидат с първа специалност.

Чл.8. (1) (пред.чл.8,ДВ,бр.26 от 1996 г.) При липса на правоспособни кандидати директорът сключва срочен трудов договор с лица, които не отговарят на изискванията за заемане на съответната длъжност "учител" или "възпитател", до явяването на кандидат с необходимото образование и професионална квалификация.

(2) (нова,ДВ,бр.26 от 1996 г.; изм.,бр.81 от 2003 г.) При липса на кандидати, отговарящи на изискванията по чл.3 и 4, директорът на специална детска градина, специален дом за деца от предучилищна възраст или на специално училище може да сключи трудов договор с лица, придобили необходимото образование и професионална квалификация, но без съответната допълнителна професионална квалификация, посочена в приложението. В тези случаи учителите и възпитателите се считат за правоспособни, докато заемат длъжността.

Чл.9. (отм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.)

Чл.10. (1) (отм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.)(2) (изм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.) Кандидатите за заемане на длъжността "учител" по учебна практика и/или "учител" по учебна и лабораторна практика със завършено висше образование на образователно-квалификационна степен "специалист" имат равни права с кандидатите, завършили висше образование на образователно-квалификационна степен "бакалавър" и/или "магистър".

Чл.11. Когато придобитото образование и професионална квалификация или педагогическа правоспособност на кандидатите за заемане на учителска или възпитателска длъжност са едни и същи, директорът сключва договор с избрания от него кандидат.

Допълнителни разпоредби

§ 1. Длъжността "логопед" в логопедичен кабинет към училище се заема от лица, които са придобили:

1. **(изм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.)** висше образование по една от специалностите "специална педагогика ("дефектология"), "педагогика", "начална училищна педагогика" или "предучилищна педагогика" със специализация или преквалификация по логопедия;

2. висше образование по една от специалностите "българска филология", "български език и руски език", "български език и западен език" или "български език и история" с преквалификация по логопедия или сурдопедагогика;

3. полувисше образование по една от специалностите "начална училищна педагогика" или "предучилищна педагогика" със специализация или преквалификация по логопедия.

§ 2. (изм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.) Длъжността "учител - рехабилитатор на слуха и говора" към училище или детска градина се заема от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист" по:

1. специалност "специална педагогика" със специализация по "слухово-речева рехабилитация";

2. специалност от професионално направление "филология" с присъдена професионална квалификация "учител" и допълнителна професионална квалификация по "слухово-речева рехабилитация" (сурдопедагогика).

§ 3. (изм.,ДВ,бр.81 от 2003 г.) Длъжността "учител - рехабилитатор на зрително затруднени" към училище или детска градина се заема от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист":

1. по специалност "специална педагогика" със специализация по "педагогика на зрително затруднени" (тифлопедагогика) или по специалност от професионално направление "педагогика" и допълнителна професионална квалификация по "педагогика на зрително затруднени" (тифлопедагогика);

2. с присъдена професионална квалификация "учител" и допълнителна професионална квалификация по "педагогика на зрително затруднени" (тифлопедагогика).

§ 4. (изм.,ДВ,бр.26 от 1996 г., бр.81 от 2003 г.) Длъжностите "корепетитор" и "хореограф" се заемат от лица, които са придобили висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" или "специалист" по специалности от професионално направление "Музикално и танцово изкуство".

§ 4а. (нов,ДВ,бр.81 от 2003 г.) Длъжността "ръководител на учебно-изчислителен кабинет" се заема от лица, които могат да заемат длъжността "учител" по информатика и информационни технологии, съгласно приложението.

§ 4б. (нов,ДВ,бр.81 от 2003 г.) По смисъла на тази инструкция:

1. "Допълнителна професионална квалификация" е завършено обучение във форми за следдипломна квалификация към висше училище с продължителност не по-малко от 12 месеца.

2. Завършилите висше образование с присъдена професионална квалификация "специалист по педагогика", "преподавател по...", "специалист по... и преподавател", "педагог на..." имат правата на придобили професионална квалификация "учител".

§ 4в. (нов,ДВ,бр.81 от 2003 г.) Завършилите полувисше образование лица имат правата по § 5 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за висшето образование (обн.,ДВ,бр.112 от 1995 г.; изм.,бр.28 от 1996 г., бр.56 от 1997 г.; попр.,бр.57 от 1997 г.; изм.,бр.58 от 1997 г.; изм. и доп.,бр.60 от 1999 г.; попр.,бр.66 от 1999 г.; изм., бр.111 и 113 от 1999 г., бр.54 от 2000 г.; изм.,бр.22 от 2001 г., бр.40 от 2002 г.; изм. и доп.,бр.53 от 2002 г.).

Преходни и заключителни разпоредби

§ 5. (1) (пред.§ 5,ДВ,бр.103 от 1995 г.) Заварените на съответните длъжности лица, които не отговарят на изискванията на тази инструкция, запазват правата си, докато заемат длъжността, ако са отговаряли на действащите по време на възникване на трудовите им правоотношения изисквания.

(2) (нова,ДВ,бр.103 от 1995 г.;изм.,бр.26 от 1996 г.) Заелите длъжността "учител" или "възпитател" в специалните училища и детски градини, които при възникване на трудовите им правоотношения са притежавали необходимото образование и професионална квалификация, но без съответна специализация или преквалификация, се считат за правоспособни учители или възпитатели, докато заемат съответната длъжност.

(3) (нова,ДВ,бр.81 от 1997 г.) Педагогическите съветници, които не са придобили посочените в длъжностната характеристика специалности и специализации, но са завършили към датата на обнародването ѝ курс за повишаване на професионалната квалификация с продължителност не по-малко от три седмици, запазват правата си след атестация, докато заемат съответната длъжност.

§ 6. Тази инструкция се издава на основание чл.39 от Закона за народната просвета (ДВ,бр.86 от 1991 г.) и чл.91, ал.4 от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета (обн.,ДВ,бр.31 от 1992 г.; изм. и доп.,бр.62 и 77 от 1992 г.,бр.54 и 75 от 1993 г.;попр.,бр. 90 от 1993 г.;изм. и доп.,бр.13 от 1994 г.).

§ 7. Инструкцията влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник" и отменя Инструкция No 3 на министъра на образованието, науката и културата от 1993 г. за изискванията за заемане на учителска длъжност съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност (ДВ,бр.53 от 1993 г.).

Бележки по прилагането на инструкцията:

1. Съгласно измененията и допълненията на инструкцията (ДВ,бр.81 от 12 септември 2003 г.) заварените на съответните длъжности лица, които не отговарят на изискванията на тази инструкция, запазват правата си, ако са отговаряли на действащите по време на възникване на трудовете им правоотношения изисквания.